

Žena za pultem škodí dětem, varují vědci

Mladá fronta DNES | 8.10.2009 | : Z domova | : 5 | : BOHDANA JAROŠOVÁ

Praha - „Kde jsme přestali?“ „U zvýšení ideologického působení našich osvětových zařízení.“
Rozhovor soudruha Pláteníka se sekretářkou v jednom z nejpůvodnějších normalizačních seriálů Okres na severu je dnes pro smích.

Ale stejně pro smích jsou náctiletým sedmdesátá a osmdesátá léta, protože je tak mají nakoukané z tehdejších seriálů, shodli se historikové, kteří včera debatovali na konferenci k 20. výročí pádu komunistického režimu. Do pražského Nosticova paláce je pozval Ústav pro studium totalitních režimů.

„Patnáctileté děti se dívají na komunismus s nostalgií. A to je děsivé,“ říká Paulina Bren z americké elitní školy Vassar College. Seriály nebo retrofilmy ze sedmdesátých let jsou pro teenagery zábavné, humorné, ironické. „Jak ale pak mohou brát vážně 50. léta,“ ptá se historička. Podle ní starší generace nedokázala správně přiblížit totalitní dobu. „Generace, která by se s tím mohla poprat, se rozhodla zapomenout. Snad proto, že každý byl do té doby osobně vtážen,“ říká Bren.

Prodavačka Anna Holubová ze seriálu Žena za pultem měla svým příkladem „ženy z lidu“ jít statečně naproti problémům. Stejně jako například kuchař Svatopluk Kuřátko v podání Josefa Dvořáka. „Je ironií, že když se po znovuvvedení seriálu 30 případů majora Zemana veřejně mluvilo o etice, začal se také vysílat seriál Rozpaky kuchaře Svatopluka. Ten už byl bez diskuse, přitom lépe vystihuje každodenní život v normalizaci,“ podotýká Bren.

Když televize po revoluci nasadily seriál Žena za pultem, okamžitě se výrazně zvedla sledovanost. „Lidé jej berou jako součást české popkultury. Třeba v západním Německu byl hodně oblíbený. Je to i proto, že se jedná o seriálovou formu, kde divák sleduje příběh na díly,“ říká Jakub Machek z Karlovy univerzity. K seriálu ze sedmdesátých let si lidé rádi sednou ještě z jednoho důvodu. „Dává jim pocit uvolnění, úniku od reality. Jde o oddechový seriál, kde vše funguje,“ míní Martina KlicperováBaker z Akademie věd.

Záludnými otázkami typu Kolik stál uherský chlebiček, který prodávala Žena za pultem, se dnes může obveselovat stále více lidí. Staré seriály totiž vycházejí na DVD a jdou na dračku. „Už nejsou problémem a prodávají se za cenu šálku kávy,“ podotýká Paulina Bren.

Foto popis| Jiřina Švorcová se měla v seriálu stát vzorem socialistické ženy